

Från Kaukasus till Kamtjatka

En undersökning av Ryska federationen som modernt
imperium

Abstract

The following study uses ideal types in order to examine the possibility to either strengthen or weaken the idea of the Westphalian state system, by studying to what extent the Russian Federation can be considered a modern-day empire. The study seeks to categorise the Russian Federation as an empire by creating a new ideal type for what constitutes an empire. This ideal type is constructed by drawing inspiration from Michael Doyle's (1986) imperial typology and Benedict Anderson's (1983) definition of national identity in the form of "imagined communities". The ideal type consists of four parameters that are necessary for the creation of an empire: the metropole's structure, the periphery's structure, the international system's structure, as well as the absence of transnational spread of national identity.

The result shows that the Russian Federation does fit into the imperial ideal type constructed in this essay and therefore weakens the idea of the Westphalian state system. However, since this study works as a pilot case study, further research is necessary in order to fully determine the usability of the typology.

Keywords: Case study, Benedict Anderson, Michael Doyle, Imagined Communities, Imperialism, Empire, Russian Federation, Russia, Vladimir Putin

Antal ord: 9991

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.1.1	Avgränsning	2
1.2	Historisk bakgrund	2
2	Tidigare forskning	4
2.1	Michael Doyle	4
2.2	Benedict Anderson	6
3	Metod och material	8
3.1	Idealtypsanalys	8
3.2	Typologi	9
3.2.1	Internationellt system	10
3.2.2	Metropol	11
3.2.3	Periferi	12
3.2.4	Nationell identitet	13
4	Analys	14
4.1	Internationellt system	14
4.2	Ryska federationen som metropol	15
4.2.1	Grad av centralisering	15
4.2.2	Social differentiering.....	17
4.2.3	Legitimitet	17
4.3	Periferi	20
4.4	Nationell identitet	21
4.4.1	Gemensam historia	21
4.4.2	Gemensamt språk	22
4.4.3	Gemensam kultur och religion	22
5	Resultat och diskussion	24
6	Referenser	26
6.1	Primärkällor.....	26
6.2	Sekundärkällor	26

1 Inledning

The building of an empire impeded the formation of a nation.

Så beskriver Geoffrey Hosking Ryssland i sin bok *Russia: People and Empire* (1997: 20), där han argumenterar för att Rysslands historiska problem är att det aldrig kunnat distingera tydligt nog mellan nation och imperium. Enligt Hosking finns belägg för att Ryssland än idag har imperialistiska drag och aldrig lyckats med att skapa en nation. Samtidigt råder konsensus inom forskningsvärlden om den westfaliska världsordningen, vilken säger att andra politiska entiteter än stater inte kan existera.

Inom statsvetenskaplig forskning anses ofta den westfaliska freden från oktober 1648 vara den moderna nationalstatens stamfader. Enligt idén om den westfaliska världsordningen markerade fredsfördraget ett skifte från feodala principalteter till suveräna stater, vilket i vidare bemärkelse innebär att alla politiska entiteter sedan oktober 1648 varit suveräna stater. Idén om den westfaliska världsordningen förutsätter således att det i det moderna internationella systemet inte finns några andra politiska entiteter än stater och att tidigare modeller, så som imperier, inte längre existerar (Coggins 2009). Ambitionen för den här kandidatuppsatsen är därför att undersöka om den westfaliska modellen kan urholkas och om det finns belägg för moderna imperier genom en fallstudie av Ryska federationen för att undersöka huruvida den går att kategorisera som ett imperium eller inte.

I syfte att undersöka på vilket sätt och i vilken omfattning Ryska federationen kan betraktas som ett imperium är den här uppsatsen utformad som en fallstudie av Ryska federationen under Vladimir Putins regeringstid, där jag studerat Ryska federationen med hjälp av idealtypsanalys. Idealtyperna tar avstamp i Michael Doyles imperietypologi från *Empires* (1986) samt Benedict Andersons idé om "föreställda gemenskaper" från boken med samma namn (1983), vilka sedan tillämpats på tal från Putinadministrationen och sekundärkällor.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med den här undersökningen är att ta reda på om det är möjligt att urholka idén om den westfaliska världsordningen genom att studera huruvida det finns nutida imperier eller inte. I ett bredare perspektiv kan studien vara ett bidrag till den säkerhets- och försvarsforskning som ämnar nå kunskap om Ryska federationens utrikespolitiska beteende och mål, samt ge ökad förståelse för hur det internationella systemet ser ut. Undersökningen kan även vara av

inomvetenskapligt värde, då den bidrar med en ny imperietypologi vilken tillämpas på ett fall som sällan diskuteras bland imperieforskare. Den samtida imperieforskningen har haft en tendens att fokusera på USA (jfr. Daniel Nexon och Hardt och Negri) och det finns således ett tomrum inom forskningen jag ämnar fylla igen.

Uppsatsens frågeställning är således:

- *På vilket sätt och i vilken omfattning är det möjligt att karaktärisera och kategorisera Ryska federationen under Vladimir Putins administration som inte bara stat, utan även som imperium?*

1.1.1 Avgränsning

I syfte att avgränsa undersökningen har jag enbart sett till Vladimir Putins administration och således bortsett från Boris Jeltsins tid som Ryska federationens president. Det innebär att uppsatsen behandlar tidsperioden 31 december 1999 (då Putin tillträdde som tillförordnad president efter Jeltsins plötsliga avhopp) till och med april 2021. Jag har valt att bortse från Jeltsinadministrationen eftersom syftet med uppsatsen är att undersöka huruvida det finns *moderna* imperier och jag därför endast velat undersöka den senaste ryska administrationen. För att förtydliga vad som menas med "administration" så åsyftas Putins tid vid makten. Eftersom Putin tillsammans med Dmitrij Medvedev styr Ryssland i en sorts tandem anser jag att han, även om han inte innehaft presidentposten under hela sin regeringstid, varit den främsta makthavaren i landet. Jag definierar således Putins administration som perioden mellan december 1999 till och med april 2021 (eftersom han i skrivande stund fortfarande innehar den ryska presidentposten). I vidare bemärkelse innebär den här avgränsningen att jag enbart sett till det internationella systemets struktur, den ryska metropolens struktur, perifera utvecklingar samt det eventuella spridandet av rysk nationell identitet under Putins regeringstid.

1.2 Historisk bakgrund

Moskvariket, en föregångare till det som idag är Ryska federationen, påbörjade sin territoriella expansion under 1500-talet. År 1600 var stora delar av norra Kaukasus införlivat i Moskvariket och man hade börjat expandera österut bortom Uralbergen. År 1700 hade man nått StillaHAVSKUSTEN i öst och således tagit kontroll över i princip hela Sibirien. (Hosking 1997: 8-9)

Efter Moskvastaten tog det ryska imperiet vid, som grundades av Peter den store år 1721. Under den här perioden sker majoriteten av Rysslands landvinningar över de områden som idag utgör den ryska periferin. Exempelvis annekterades Kalmykien 1771 av Katarina den stora (King 2008). Norra Kaukasus införlivades i ryska imperiet under det kaukasiska kriget 1816–1864, då man tog kontrollen över

de moderna republikerna Ingusjien, Adygien, Dagestan och Tjetjenien (King 2008).

År 1991 upplöstes Sovjetunionen till följd av en kombination av interna och externa faktorer. I flera av de femton före detta sovjetrepublikerna, nu självständiga, uppstod efter upplösningen oroligheter och våld. Även områden som tidigare varit en del av en sovjetrepublik förklarade sin självständighet, vilket ledde till våldsamma konsekvenser (Hosking 2012: 127-128). Under Jeltsins tid som Ryska federationens president förklarade sig flera ryska utbrytarrepubliker självständiga. År 1992 utbröt en väpnad konflikt över området Prigorodnij i norra Kaukasus, där de etniska grupperna ingusjier och ossetier båda hävdade att området tillhörde dem (Human Rights Watch 1996). År 1994 startades det första av två krig för självständighet i Tjetjenien, där tjetjenska separatister stred mot ryska trupper tills eldupphöret 1996 (Nationalencyklopedin 1 2021). Vidare invaderades den ryska republiken Dagestan 1999 av islamistiska tjetjenska rebeller i syfte att stödja den dagestanska separatiströrelsen. Den ryska metropolen ingrep med militära medel tillsammans med den dagestanska ledningen för att trycka ner upproret (Nationalencyklopedin 2 2021). Strax innan Putin tagit över som president för Ryska federationen utbröt det andra Tjetjenienkriget som en konsekvens av den militära operationen i Dagestan samt en rad tjetjenska terrordåd mot den ryska metropolen, däribland gisslandramat i Beslan där ca 300 människor dödades (Britannica 2021). Konflikten utspelades mellan tjetjenska separatister som strävade efter tjetjensk autonomi och den ryska regimen, vilken ämnade behålla kontrollen över området. Putin etablerade direkt styre över Tjetjenien år 2000, och 2003 vidtog den ryska konstitution som ger Tjetjenien en hög grad självstyre men behåller regionen inom Ryska federationen. Under perioden efter 2000 pågick ett långdraget gerillakrig i Tjetjenien som den ryska säkerhetstjänsten förklarade avslutat 2009 (Nationalencyklopedin 2 2021).

2 Tidigare forskning

Den här undersökningen tar avstamp i två verk: Michael Doyles *Empires* och Benedict Andersons *Imagined Communities*. De båda utgör standardreferenser på imperialismforskning respektive nationalism, då de båda två är sofistikerade och välbeprövade perspektiv, vilka är skapade för att kunna tillämpas på en stor variation av fall. Jag har valt att ta avstamp i både Doyles och Andersons verk eftersom Doyle gör en i stora drag institutionell ansats, vilket enligt min mening måste kompletteras med Anderson eftersom en av de viktigaste skiljelinjerna mellan imperier och nationer är imperiets avsaknad av spridande av nationell identitet (Münkler 2006: 15). Därför kommer dessa kombineras i syfte att skapa en ny typologi som är bättre avrundad och har större förklaringskraft. En ytterligare anledning till varför jag valt att basera mina idealtyper på just Doyle och Anderson beror på att det inte finns något standardverk för specifikt rysk imperieforskning. I jämförelse med amerikansk imperieforskning, där exempelvis Daniel Nexon framgångsrikt skapat nya typologier för amerikansk imperialism, är litteraturen om Ryssland underutvecklad. Ambitionen med mina idealtyper är att de ska kunna tillämpas på andra fall än Ryska federationen och jag anser det därför vara mest fruktbart om jag baserar dem på väletablerade standardverk än forskning som varit specifikt inriktad på Ryssland.

2.1 Michael Doyle

Michael Doyle ämnar i *Empires* från 1986 förklara fenomenet imperier genom att skapa en idealtyp samt redogöra för deras uppkomst. Till skillnad från tidigare imperieforskning argumenterar Doyle för att relationen mellan metropol och periferi inte kan förklaras genom att enbart se till metropolens styrka och drivkrafter, utan måste kompletteras med rollen som transnationella agenter och krafter spelar (Doyle 1986: 20). Vidare menar Doyle att tidigare teorier på imperialism fokuserar på antingen metropolen eller periferin, till skillnad från att ta båda parametrar i beaktning. Exempelvis Hobson, Lenin och Schumpeter renodlar vissa särskilda drag från relationen mellan metropol och periferi och bortser från periferins förklaringskraft. Å andra sidan ställer exempelvis Gallagher och Robinson periferin i centrum och nedvärderar metropolens betydelse.

Doyle (1986: 130) definierar begreppet imperium som “en relation, formell eller informell, i vilken en stat kontrollerar den effektiva politiska suveräniteten hos ett annat politiskt samhälle. Det kan uppnås genom kraft, genom politiskt samarbete, genom ekonomiskt, socialt eller kulturellt beroende”. Vidare skiljer Doyle på formella och informella imperier, där formellt imperium definieras som “annektion

och styre av en kolonial guvernör genom samarbete med lokala eliter” och informellt imperium som “styre genom samarbete med lokala ledare som är legalt beroende men politiskt oberoende av metropolen” (Doyle 1986: 130). Detta tabuleras som följande:

Weight of power	Scope of power (output)	
	Foreign and domestic policy	Foreign policy
Control	Empire (formal and informal)	Hegemony
Constraint unequal influence	Dependence	Sphere of influence
Equal influence	Interdependence	Independence, diplomacy

Tabell 1. Doyles (1986) definition av formella och informella imperier.

Enligt Doyle utmärks imperier av fem saker: domän, omfattning av metropolens kontroll över periferin, räckvidd av metropolens kontroll över periferin, tyngd av metropolens makt, samt imperiers varaktighet. Den första faktorn, domän, innebär att ett folk är subjekt till ett ojämlikt styre. Med andra ord avgör en nations regering vem som styr över ett annat samhälles politiska liv. Den andra faktorn, omfattning av kontroll, innefattar de saker som kontrolleras av metropolen, kontrollens process samt de resulterande utfallen. Räckvidd av kontrollen, å andra sidan, utgör skillnaden mellan den största möjliga utdelningen och den sämsta möjliga bestraffningen (Doyle 1986: 40). Den inhemska räckvidden av kontroll är bred, den internationella räckvidden smal, och imperiell räckvidd ligger någonstans däremellan. Den fjärde faktorn, maktens tyngd, innebär sannolikheten av att uppnå det eftersträlvade utfallet. Här är maktens inhemska tyngd hög, internationell tyngd låg och imperiell tyngd också någonstans däremellan. Till sist innebär varaktighet att bortom temporär underkastelse behöver imperier nog tid för att de erövrade samhällena ska ge upp sin kontroll – vilket tar ca 10-20 år. Det här utgör skillnaden “mellan ett rån och slaveri” (Doyle 1986: 45).

För att undersöka hur väl en politisk entitet passar in i hans mall använder Doyle (1986: 130) fyra olika aspekter som tillsammans genererar politisk makt som tillåter den imperiella metropolen att kontrollera periferin: metropolens utformning, förekomsten av en transnationell förlängning av metropolens värden, periferins utformning samt det internationella systemets utformning. Utifrån dessa parametrar identifierar Doyle två primära typer av imperium och förklarar för vardera typ huruvida det förekommer effektiv kontroll; varför den dominerande makten valde

att kolonisera; och varför kolonin tillåter (eller misslyckas med att förhindra) sin egen underkastelse. De två typerna av imperium karaktäriseras av:

	Formella imperier	Informella imperier
Dominanta stater med:	(a) Vikt av transnationella krafter (soldater och byråkrater). (b) Legitimitet från auktoritet.	(a) Vikt av icke-statliga transnationella krafter (handelsmän, nybyggare, etc.) (b) Legitimitet från delaktighet.
Perifera stater med:	Stamstruktur, där samarbete varit ohållbart eftersom det störde eller förändrade det existerande kulturella och politiska status quo.	Patrimoniella strukturer, vilket tillåter samarbete utan social kollaps.
Internationellt system:	Multipolärt internationellt system.	Unipolärt eller bipolärt internationellt system.

Tabell 2. Doyles (1986) imperietypologi.

Sammanfattningsvis har Michael Doyle alltså skapat en banbrytande modell för studier av imperium, vilken har framförallt två styrkor. Den första är att modellen är multikausal – Doyle tar inte enbart hänsyn till metropol, periferi eller internationellt system likt hans föregångare, utan kombinerar alla tre faktorer för att skapa en så övergripande och noggrann typologi som möjligt. Den andra styrkan är att modellen är oerhört precis – Doyle har lyckats fånga komplexa fenomen och förenklat dem på ett sätt som gör att de går att använda på de flesta politiska entiteter. Robert Keohane sammanfattar min uppfattning om Doyles verk genom att säga “hans arbete är bildat, brett i omfattningen, teoretiskt sofistikerat, och eftertänksamt såväl som tankeväckande” (Cornell University Press 2021).

2.2 Benedict Anderson

I *Imagined Communities* (1983: 6) definierar Benedict Anderson nationen som en föreställd gemenskap vilken är begränsad i omfattning och till naturen suverän. Han argumenterar att gemenskapen är föreställd eftersom aktualiteten av ens den minsta nationen överstiger vad som är möjligt för en enda person att veta – en människa kan inte känna alla andra invånare i en nation, på samma sätt som en person inte kan känna till varje aspekt av sin nations ekonomi, geografi, historia, et cetera. Anderson är noga med att understryka (till skillnad från Ernest Gellner) att

”föreställd” nödvändigtvis inte är synonymt med något påhittat eller falskt, utan snarare en omedveten tanke.

Enligt Anderson (1983: 7) är den föreställda gemenskapen till sin natur begränsad eftersom den, oavsett sin storlek, aldrig kan anses ha samma utsträckning som själva mänskligheten. Till exempel skriver Anderson att “inte ens de mest messianska nationalisterna drömmer om dagen då alla medlemmar av den mänskliga rasen kommer ansluta sig till deras nation på samma sätt som det var möjligt under särskilda epoker för, till exempel, kristna att drömma om en helt kristen planet” (Anderson 1983: 7). Den föreställda gemenskapens gränser är således ändliga, men elastiska och genomträngliga. Vidare är den föreställda gemenskapen suverän eftersom dess legitimitet inte härleds från gudomlighet, likt kungamakt, utan dess auktoritet kommer från nationen själv (Anderson 1983: 7). Nationen kan anses vara en gemenskap eftersom den antyder en djup, horisontell, kamratskap som för samman alla medborgare oavsett klass, färg, eller ras. Enligt Anderson (1983: 7) är den avgörande definitionen av den här sortens kamratskap istället villigheten hos dess anhängare att dö för gemenskapen.

Sammanfattningsvis har nationen som en föreställd gemenskap visat sig vara ett viktigt redskap för forskare som ämnar undersöka nationalism och nationell identitet. Anderson (1983: 204) avslutar sitt verk genom att konstatera att eftersom man inte kan minnas allt som någonsin hänt måste delar av ens historia berättas. En människa kan inte minnas sin tid som spädbarn och dennes föräldrar måste därför berätta om hur den tiden var. På samma sätt måste den föreställda gemenskapens historia berätta om hur tiden innan dess anhängares egna liv var. I min mening har Andersons perspektiv på nationalism och nationell identitet framförallt två styrkor: för det första har den en ansats som ligger bortom eurocentrism, vilket innebär att den har större förklaringskraft då den kan förklara många olika samhällen och statsbildningar; för det andra att den kombinerar historisk materialism och diskursanalys på ett sätt som gör den väl avrundad samt minskar felmarginalen.

3 Metod och material

Den här undersökningen antar karaktären av en djupgående fallstudie av Ryska federationen, vilken med hjälp av idealtyper för vad som utgör ett imperium ämnar undersöka i vilken utsträckning Ryska federationen under Vladimir Putins tid vid makten kan betraktas som ett imperium. För att besvara min frågeställning har jag använt mig av idealtypsanalys, där källmaterialet behandlats genom kvalitativ innehållsanalys. Materialet består i första hand av sekundärkällor samt tal som Vladimir Putin, och i viss mån Dmitrij Medvedev, framfört. När jag analyserat materialet har jag således sökt efter manifesta inslag, med andra ord explicita uttryck som stämmer överens eller ej stämmer överens med min imperietypologi (Bergström & Boréus 2005: 44).

Studien är konstruerad på så sätt att jag analyserar fallet Ryska federationen efter mina idealtyper genom att i tur och ordning undersöka den ryska verkligheten utifrån en parameter av idealtypen i taget. De parametrar som används är internationellt system, metropol, periferi och slutligen nationell identitet.

3.1 Idealtypsanalys

Idealtypsanalys är ett analysverktyg som går ut på att forskaren skapar en idealbild av vad som utgör ett särskilt fenomen. På så vis renodlar forskaren företeelser för att kunna avgöra vad som stämmer in på företeelsen och vad som inte gör det (Bergström & Boréus 2005: 159). Det bör emellertid uppmärksammas att idealtypen inte på något vis utgör en bild av verkligheten eller kan avläsas i verkligheten, utan enbart används som analysverktyg (Bergström & Boréus 2005: 159). I den här undersökningen är idealtypen utformad för att definiera vad som karaktäriserar ett imperium, varpå ambitionen är att den ska kunna användas för att göra skillnad på imperier och andra politiska entiteter som exempelvis nationalstater, feodalstater och stamsamhällen.

Jag har valt att använda mig av idealtypsanalys i syfte att undersöka huruvida Ryska federationen går att betrakta som ett imperium eftersom idealtypen som verktyg ger en tydlig bild av vad som ska undersökas samt kan tillämpas på många olika fall. Även om den här studien enbart undersökt Ryska federationen är min ambition med idealtypen att den ska kunna användas i andra studier och av andra forskare. Ytterligare en fördel med idealtypen som analysverktyg är att den är elastisk i den mån att den ger forskaren stort spelrum och kreativitet. På så vis har jag kunnat kombinera teorier och perspektiv för att skapa ett nytt verktyg som har sitt ursprung i en korsbefruktning av olika idéer och fält.

Det finns emellertid en viss problematik med idealtypsanalys. Mest aktuell problematik i förhållande till den här undersökningen är risken för alternativa förklaringar, samt att det finns utmaningar i samband med begreppsbildningen. Med alternativa förklaringar menas att det kan finnas andra parametrar jag inte tagit hänsyn till, vilka potentiellt kunnat ge ett annat resultat än det som presenteras i den här studien. Gällande problematik i samband med begreppsbildning berör det risken för att begreppen inte på ett korrekt sätt avspeglar verkligheten, exempelvis genom oprecisa begrepp som karaktäriseras av bristande klarhet, cirkeldefinitioner och begreppstänjning (Badersten 2013: 85, 92; Teorell & Svensson 2007: 42). Dessa problem löses av en noggrann teoriansknytning, vilket jag ämnat uppnå genom att förankra mina idealtyper i etablerad, renommerad och relevant tidigare forskning samt en noggrannhet vid utformandet av typologin.

3.2 Typologi

Med inspiration från Michael Doyles imperietypologi och Benedict Andersons definition av nationell identitet har jag konstruerat en idealtyp för vad som utgör ett imperium. Jag lånar tre parametrar från Michael Doyle: internationellt system, metropol och periferi. Jag kompletterar sedan dessa med ytterligare en parameter: nationell identitet. Det bör emellertid uppmärksammas att jag ändrat ett fåtal saker från Doyles verk: för det första har jag valt att bortse från det Doyle kallar "informella imperier" eftersom syftet med min undersökning är att antingen stärka eller försvaga idén om den westfaliska världsordningen och dessa kan till skillnad från formella imperier leva i samklang med idén om den westfaliska världsordningen, eftersom ett informellt imperium har ett inflytande över andra stater snarare än territoriell suveränitet. Vidare har jag valt att omformulera begreppet "stamstruktur" till "förkolonial struktur" eftersom stamstruktur är ett daterat begrepp som inte är tillämpligt i en modern värld.

Den idealtyp jag skapat för vad som karaktäriserar ett imperium är således följande:

Formella imperier	
Dominant stat med:	(a) Vikt av transnationella krafter (soldater och byråkrater). (b) Legitimitet från auktoritet.
Perifera stater med:	Förkolonial struktur där samarbete varit ohållbart eftersom det störde eller förändrade det existerande kulturella och politiska status quo.
Internationellt system:	Multipolärt internationellt system.
Nationell identitet:	Inget spridande av enhetlig, gemensam nationell identitet.

Tabell 3. Imperietypologi.

I kommande avsnitt går jag igenom parametrarna en åt gången för att förklara deras innebörd, samt definiera och operationalisera begrepp.

3.2.1 Internationellt system

Det internationella systemets struktur spelar en avgörande roll för en politisk entitets karakteristika. För att beskriva det internationella systemets struktur använder sig Doyle av begreppet polaritet, vilken grundar sig i antalet stormakter som agerar på den internationella arenan (Hall 2014: 59). Ett unipolärt system har enbart en stormakt, ett bipolärt system har två stormakter, och ett multipolärt system har flera stormakter. Multipolära system tenderar att formalisera eller kräva imperiella formella institutioner medan bipolära eller unipolära system tenderar att avnormalisera eller tillåta informella arrangemang (Doyle 1986: 136). Det multipolära internationella systemet skapar incitament för formellt styre, eftersom ett multipolärt system ger metropoler en större valmöjlighet än andra arrangemang och således större möjlighet att förhandla någon sorts självständighet. En metropol måste etablera full kontroll över periferin – det vill säga över både den dagliga administrationen samt den generella riktningen för periferins politiska utveckling – för att kunna erhålla kontroll och på så vis uppnå strategiska eller transnationella mål. (Doyle 1986: 136)

För att undersöka det internationella systemets karaktär har jag sett till antalet stormakter som funnits på den internationella arenan under perioden 1999 till 2021. Enligt Nationalencyklopedin (3 2021) är en stormakt en “statsbildning eller sammanslutning av stater som i den internationella politiken kan utnyttja en överlägsen maktbas”. Det finns emellertid ingen etablerad karakteristika för vad som utgör en stormakt. Allmänt accepterat inom den statsvetenskapliga

forskningsvärlden är att en stormakt har ekonomiskt, politiskt och militärt inflytande över den internationella politiken. Några forskare som använder sig av de här områdena för att operationalisera begreppet stormakt, om än i olika tappning, är Kenneth Waltz, Barry Buzan, Iver Neumann, John Mearsheimer, med flera. Jag har således använt mig av de här tre dimensionerna när jag har studerat potentiella stormakter samt förlitat mig på tidigare forsknings slutsatser.

3.2.2 Metropol

Den andra parametern som min typologi tar hänsyn till är metropolens karakteristika samt vilken sorts inflytande metropolen utövar över periferin. Med metropolens karakteristika menas grad av centralisering, grad av social differentiering, samt hur metropolens politiska legitimitet ser ut. Det första begreppet, centralisering, definieras av Nationalencyklopedin (4 2021) som förflyttningen av makt från många, lägre nivåer, till en högre nivå, till exempel från byn eller kommunen till staten. En lägre nivå av centralisering innebär en större möjlighet för lokala initiativ och en politik som bättre gynnar den lägre instansen, medan en högre nivå av centralisering innebär en större möjlighet att driva den politik som regimen förespråkar. Vidare består det andra begreppet – social differentiering – av två delar. Differentiering definieras enligt Nationalencyklopedin (5 2021) som en uppdelning, skapande eller uppkomst av skillnader inom något som först varit enhetligt. I en social kontext innebär begreppet alltså distinktionen mellan sociala grupper på basis av biologiska, fysiologiska och sociokulturella faktorer som exempelvis kön, ålder eller etnicitet, vilken leder till tilldelningen av status och roller i ett samhälle (Doyle 1986: 131). Avslutningsvis definierar Nationalencyklopedin (6 2021) legitimitet i politisk betydelse som en rättmätig eller berättigad makt. I kontexten av den här undersökningen innebär alltså analysen av den politiska legitimitetens utseende att jag studerar var den politiska makten härleds ifrån.

Doyle (1986: 129) motiverar valet av de här specifika elementen för att undersöka metropolen genom att betona betydelsen av resurser för att skapa och upprätthålla ett imperium. Till att börja med skapas resurser av en utbredd social differentiering. För det andra bidrar en allmän politisk legitimitet och allmän samhörighet inom metropolen till att medborgarna betraktar resurser som allmänna. Den tredje, och viktigaste faktorn, är graden av centralisering: i syfte att kunna skapa imperiella policyer måste metropolen ha möjlighet att fatta beslut och mobilisera resurser. De här karaktärsdragen återfinns i både auktoritära och polyarkiska regimer. Även om sättet de producerar central riktning och politisk makt är enhetlig, uttrycker sig makten på olika sätt: en auktoritär regim förlitar sig på skräck och tvång, medan en polyarkisk regim förlitar sig på samtycke. Den här skiljelinjen utgör vidare distinktionen mellan informella och formella imperier, där informella imperier baseras på en polyarkisk regim och formella imperier på en auktoritär regim. Den viktigaste förutsättningen för ett formellt imperium är därför en auktoritär regim med välutvecklad byråkrati. (Doyle 1986: 129).

För att analysera och beskriva Ryska federationen utifrån Doyles tre element har jag i första hand undersökt Rysslands interna struktur: gällande centralisering har jag sett till graden av vertikal maktstruktur inom Ryska federationen, och gällande social differentiering undersöks den samhälleliga stratifikationen. Med andra ord har jag sett till vilka skillnader i status och roller som finns i det ryska samhället samt hur distributionen av dessa ser ut. Avslutningsvis har jag gällande legitimitet sett till huruvida Ryska federationens politiska makt härleds från auktoritet eller allmän delaktighet genom att se till Juan Linz (1964: 159) definition av auktoritärt styre, i vilken Linz presenterar fyra särskiljande kvaliteter: 1. begränsad politisk pluralism, 2. legitimitet genom känslöargument, det vill säga regimens centrala betydelse för att bekämpa det onda i samhället, 3. begränsad politisk mobilisering och 4. skiftande och vag verkställande makt. I syfte att undersöka varifrån den ryska politiska makten härleds från kommer jag således undersöka i vilken omfattning Ryska federationen utmärks av dessa fyra kvaliteter.

3.2.3 Periferi

Den tredje parametern i min typologi baseras på periferins förkoloniala karakteristika, specifikt hur periferins interna struktur möjliggör utövande av makt från metropolen. Doyle (1986: 131) menar att ju högre social integration och ju lägre social differentiering periferin utmärks av, desto större är sannolikheten att metropolens relation till periferin antar en imperialistisk karaktär. I regel menar Doyle att den här kombinationen leder till att periferin saknar en centraliserad stat, men har hög grad av mobilisering och politiskt deltagande på lokal nivå. Dessutom överlappar sociala roller i sådana periferier, och i kombination med den småskaliga sociala organisationen innebär det att kriser snarare förstoras än förminskas (Doyle 1986: 133). Metropolerna skapar på så vis en situation där periferin inte kan stå emot metropolens transnationella krafter, vilket i kombination med att det perifera samhället vänds upp och ner och således inte är utrustat för samarbete med metropolen, leder till att metropolen upprättar direkt, formellt styre över periferin (Doyle 1986: 133).

I syfte att undersöka huruvida Ryska federationen under Putins administration är att betrakta som imperium är det emellertid inte relevant att undersöka periferins förkoloniala karakteristika. Vad som ingår i den ryska periferin är diskuterbart, men eftersom Krimkrisen och kriget i Donbass fortfarande är oavslutade har jag valt att enbart undersöka perifera samhällen som Kreml redan införlivat i sin statsbildning. För att definiera rysk periferi har jag använt mig av vad Totalförsvarets forskningsinstitut (2007: 42) kallar för det "inner abroad" eller "det inre utomlands", vilket är en benämning på samhällen som befinner sig under rysk jurisdiktion, men som inte anser sig tillhöra den ryska etniska gruppen eller den ryska staten. Det är därför endast intressant att undersöka hur metropolens inflytande över periferin ser ut. Enligt Doyle (1986: 45) handlar det metropolerna om den transnationella förlängningen av metropolen till den grad att den kontrollerar både periferins inhemska policy och dess utrikespolicy. I vidare

bemärkelse åsyftas den imperiella maktens möjlighet att forma dess undersåtars liv och upprätta full suverän makt över periferin. För att undersöka inflytande har jag således sett till periferins grad av självbestämmande genom att studera dess interna struktur.

3.2.4 Nationell identitet

Den fjärde och avslutande parametern för min typologi är nationell identitet. Nationell identitet definieras av Benedict Anderson (1983: 6) som den föreställda gemenskapen som gör att invånare av en nation känner samhörighet med varandra. Nationell identitet, eller snarare frånvaron av nationell identitet, har stor betydelse för klassificeringen av en politisk entitet som ett imperium, då det är allmänt accepterat inom imperieforskningen att imperier inte ägnar sig åt något skapande av nationell identitet. Enligt Herfried Münkler (2006: 15) är staten "underkastad helt andra imperativ och följer en annan handlingslogik än ett imperium. Det gäller att integrera befolkningen inåt och uppfattningen om vad som ska anses vara gränsen utåt". Med andra ord kan det i ett imperium finnas en föreställd gemenskap inom metropolen, men det förekommer inte någon egentlig spridning av den nationella identiteten till periferin och metropolens nationella identitet får inte något fotfäste i periferin. Läsaren bör däremot uppmärksammas på att även om ett imperium karaktäriseras av bristen på spridning av nationell identitet från metropol till periferi, spelar den föreställda gemenskapen en viktig roll i byggandet av imperier. Enligt Anderson (1983: 7) krävs en föreställd gemenskap för att dess anhängare ska vara villiga att dö för gemenskapen, och utan denna föreställning är det inte möjligt att motivera soldater till att dö för den imperialistiska expansionen. Den här aspekten av nationell identitet kommer emellertid inte användas i den här uppsatsen, då jag enbart intresserar mig av vad som *utgör* ett imperium och inte hur imperium skapas.

För att undersöka förekomsten och spridandet av rysk nationell identitet har jag valt att se till tre olika element: gemensam historia, gemensamt språk, samt gemensam kultur och religion. Dessa har sedan undersökts i två steg: för det första huruvida nationell identitet förekommer i Ryska federationen och hur den ser ut, för det andra om Ryssland aktivt försöker sprida den ryska nationella identiteten till periferin. Gällande gemensam historia har jag undersökt förekomsten av vad Anderson kallar "de ärvda föreställda samhällenas pompa och ståt (Anderson 1983: 160-161). Det här begreppet innebär hur en stat använder sig av tidigare samhällens symboler, exempelvis var man har sitt maktcentra, vilken nationalsång man använder sig av, vilket motiv man har på sin flagga, et cetera. En ytterligare dimension av gemensam historia är hur regimen använder referenser till tidigare samhällen i officiell retorik, exempelvis hur man i Sverige pratar om stormaktstiden eller Gustav Vasa. Gällande gemensamt språk undersöks i vilken omfattning Ryska federationen sprider det ryska språket i periferin, exempelvis genom media, skolundervisning och liknande. Slutligen undersöks förekomsten av gemensam rysk kultur och religion genom förekomsten av metropol spridning av den rysk-ortodoxa kyrkan samt traditionella ryska värderingar till periferin.

4 Analys

4.1 Internationellt system

Innan det är möjligt att etablera hur dagens internationella system ser ut krävs en undersökning av systemets stormakter. Det råder oenighet inom forskningsvärlden om vilka stater som anses vara stormakter, vilket grundar sig i den bristfälliga definitionen av vad en stormakt är. Vissa forskare anser att USA är den enda stormakten i dagens internationella system, till följd av dess inflytande över resten av världen inom de ekonomiska, politiska och militära arenorna: för det första är den amerikanska ekonomin världens största och den amerikanska dollarn fungerar som världsvaluta (Schulmeister 2000); för det andra är den amerikanska armén världens tredje största med militär närvaro i över 150 länder (Statista 2021; DMDC 2021); och slutligen erhåller USA ett stort politiskt inflytande som medlem av G7, FN:s säkerhetsråd och som en av fem erkända kärnvapenstater (Utrikespolitiska Institutet 1 2021).

Sedan 2000-talet har emellertid nya aktörer fått allt större inflytande på den internationella arenan, varpå det är möjligt att argumentera för att USA inte längre är världens enda stormakt. Europeiska unionens ekonomi är exempelvis nästan lika stor som USA:s, och Kina har världens näst högsta bruttonationalprodukt efter USA. Även Japan och Tyskland kan anses vara stormakter utifrån storleken på dess ekonomiska inflytande trots att de saknar betydande strategisk makt (i och med att de inte har permanenta platser i FN:s säkerhetsråd eller någon strategisk militär räckvidd) (Winder 2011; Lemke 2004). Ekonomiskt inflytande är dock inte allt: den ryska ekonomin kan inte jämföras med de europeiska, amerikanska eller kinesiska ekonomierna – den ryska bruttonationalprodukten var enligt 2019 på elfte plats i världen – men man har stort politiskt och militärt inflytande. Ryssland är exempelvis permanent medlem av säkerhetsrådet och innehar således vetorätt, vilket innebär ett signifikant inflytande över världspolitiken (Utrikespolitiska Institutet 2 2021). Dessutom är Ryssland medlem av G20, BRICS-länderna och “the Contact Group”, vilka alla beskrivits som exempel på stormaktskonserter (Gaskarth 2015). Vissa forskare hävdar således att det är medlemskapet i liknande stormaktskonserter som avgör vilka länder som innehar stormaktsstatus, där permanent medlemskap i FN:s säkerhetsråd har störst betydelse (Adriansyah 2011). De permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet är dessutom de länder som nått kraven för NPT-avtalet och på så vis innehar kärnvapen, vilket innebär att de både innehar betydande makt över den internationella säkerhetspolitiken och utgör en stor militärmakt (SIPRI 2012).

Utifrån medlemskapet i stormaktskonserter är det därmed möjligt att dra slutsatsen att USA inte är ensam stormakt, utan även att Ryssland, Kina, Storbritannien, Frankrike, m.fl. är att betrakta som stormakter. Emellertid har forskare ibland refererat till Kina, Frankrike, Ryssland och Storbritannien som *mellanmakter*, det vill säga någonting mitt emellan en "vanlig" stat och en stormakt. Samuel Huntington presenterade år 1998 teorin om en uni-multipolär världsordning, vilken stämmer överens med kategoriseringen av vissa länder som mellanmakter. Huntington (1998) menar att den globala maktstrukturen har fyra nivåer. Högst upp finns USA som den enda stormakten med stor betydelse inom alla maktdomäner: ekonomiskt, militärt, diplomatiskt, ideologiskt, teknologiskt och kulturellt. På den andra nivån finns de primära regionala makterna, vilka är dominanta aktörer i viktiga delar av världen, men vars intressen och kapacitet inte sträcker sig globalt på samma sätt som USA:s. De här länderna varierar i viktighetsgrad, aktivitet och grad av dominans. Några exempel på den här typen av politiska entiteter är Frankrike och Tyskland i Europa, Indien i Sydasien och Brasilien i Sydamerika. På den tredje nivån finns sekundära regionala makter, vars inflytande är mindre än de primära regionala makterna. Exempel på dessa är Storbritannien kontra Tyskland och Frankrike, Pakistan kontra Indien och Argentina kontra Brasilien. På den sista, fjärde, nivån finns de kvarvarande länderna, vilka förvisso är viktiga, men ändå existerar utanför den makthierarki Huntington presenterar. I en sådan uni-multipolär värld är den centrala relationen den mellan stormakten och mellanmakterna (Huntington 1998).

Även om forskningsvärlden är oenig angående det samtida internationella systemets karaktär, kan utvecklingen sedan sekelskiftet förklaras genom multipolaritet. Oavsett om man föredrar att se systemet som renodlat multipolärt eller om man väljer att anta Huntingtons uni-multipolära perspektiv, är båda att anse som varianter av multipolära system eftersom USA inte längre är världens enda stormakt. Det går således att dra slutsatsen att det internationella system som Vladimir Putin verkat i varit ett multipolärt sådant, även om den specifika strukturen av systemet kan diskuteras vidare.

4.2 Ryska federationen som metropol

4.2.1 Grad av centralisering

Den viktigaste aspekten av en metropols interna struktur är graden av centralisering. Utan en hög grad av centralisering kan inte metropolen skapa imperiella policyer, eftersom metropolen måste ha möjlighet att mobilisera resurser och fatta beslut. Ryska federationens styre präglas av en hög grad av centralisering, där den politiska makten är koncentrerad till presidenten och premiärministern (Amerikanska utrikesdepartementet 2010). Under president Putins administration har staten centraliserats ytterligare: efter gisslandramat i Beslan år 2004 meddelade Putin att

han personligen skulle tillsätta de regionala ledarna, vilket motiverades av behovet att försäkra en "gemensam strid mot terrorism" över landet (Shtepa 2017). Även om Dmitrij Medvedev 2011 lovade att återinföra folkvalda guvernörer blev resultatet att enbart officiellt registrerade partier kan nominera kandidater för posten som regional guvernör. På så vis förbjöds självnominering i de flesta regionerna. Kandidaterna måste dessutom passera genom ett "municipalfilter", vilket innebär att de måste samla in 10 procent av lokala ombuds signaturer för att få ställa upp. Eftersom nästan alla regionala verkställande församlingar och stadsråd domineras av regeringspartiet Enade Ryssland, är det i princip omöjligt att nominera oppositionspolitiker till guvernörsposter (Shtepa 2017). Dessutom är det enligt lag förbjudet att strida för regionala rättigheter och sann federalism eftersom regimen menar att den sortens åsikter är bevis på farlig separatism eller terrorism. Sedan dess införande i maj 2014 har den ryska strafflagen om "offentliga upprop avsedda att kränka Rysslands territoriella integritet" lett till flertalet fängelsestraff (Europaparlamentet 2017). Vissa forskare har valt att kalla den ökande graden av centralisering av Ryssland under Putin för *hypercentralisering* (Goble 2017). Paul Goble skriver i en artikel från 2017 att Ryssland "nu är uppdelat mellan Moskva och icke-Moskva" till följd av att Kreml urholkat federalismen och initierat en så kallad "brain drain" från regionerna till den ryska metropolen. I och med den här processen har man skapat en ännu mer omfattande byråkratisering av statsapparaten än under Sovjettiden (Goble 2017).

Vidare är ryska staten djupt personalistisk där ledaren och staten räknas som en och samma entitet (Inozemtsev 2017: 81). Med andra ord anser en stor del av ryska folket att själva idén av maktfördelning inskränker ledarens "naturliga rättigheter" och således inskränker staten självt (Inozemtsev 2017: 81). Putinregimen har demonstrerat denna personalism genom att dels underordna sig massmedia, parlamentet och det juridiska systemet; dels minska klyftorna inom det institutionella systemet och minska det avstånd mellan samhälle och stat som Jeltsinregimens reformer påbörjade (Gudkov 2011: 7; McFaul 2020: 108). Ett exempel på den ökade maktkoncentrationen hos president Putin är hur de politiska dogmatiker som står presidenten närmast – *siloviker* – fått utökade maktprivilegier och tagit över en del av byråkratin (McFaul 2020: 116). På grund av den personalistiska staten har Putins egna åsikter stor betydelse för landets politiska riktning. I sitt tal till den federala församlingen 2005 skyller Putin Sovjetunionens upplösning på regionalt självstyre, där för hög grad av suveränitet i republikerna gjort att terrorister tagit makten och startat en "upplösningsepidemi" (Kreml 2005). Det är därför inte orimligt att mycket av den centralisering som förekommit i Ryssland varit ett resultat av Putins egna föreställningar. I kombination med detta tas alla större beslut av Putin själv och ingen innehavare av politisk eller ekonomisk makt kan motsätta sig Putin utan att riskera sin säkerhet, rikedom eller maktposition (Fish 2017: 68).

Mot bakgrund av de reformer som antagits under Putins tid vid makten – i form av minskad regional suveränitet, ökade straff för de som ifrågasätter Rysslands territoriella gränser samt en omfattande byråkrati som tillåter större politisk makt för de som står Putin närmast – är det möjligt att dra slutsatsen att Ryska federationen har en hög grad av centralisering. Det innebär i vidare bemärkelse att

det är enkelt för Kreml att implementera imperiell policy. Ett handfast exempel på när Kreml kunnat utnyttja sin höga grad av centralisering för att skapa imperiell policy är i den ovan nämnda ryska strafflagen om “offentliga upprop avsedda att kränka Rysslands territoriella integritet”. Lagen har efter dess ratifikation använts under bland annat Krimkrisen då den pro-tatarska aktivisten Rafis Kapasjov, dömdes till tre års fängelse på grund av han genom sociala media “bildat en negativ attityd gentemot Ryska federationens handlingar på Krim” samt “använt ett språkbruk som medvetet förmedlar en negativ syn av ryssar, ryska myndigheter och Vladimir Putin” (Gainutdinov 2017).

4.2.2 Social differentiering

För att kunna mobilisera resurser med hjälp av en hög grad av centralisering krävs att resurser skapas genom social differentiering. Natalija Zubarevitj (2013: 69) delar in Ryssland i tre samhällsskikt som visar på en hög grad av social differentiering. Den första gruppen utgörs av de som bor i de största ryska städerna. Till den här gruppen hör ryssar med högskoleutbildning, de som har tillgång till internet och har den högsta levnadsstandarden i landet. Här finns en stor ekonomi med en diversifierad arbetsmarknad, vilket leder till att inflyttningen till städerna från landsbygden är stor (Zubarevitj 2013: 70-75). Den andra gruppen utgörs av de som bor i städer med mindre än 250 000 invånare. De flesta av de här städerna är gamla sovjetiska industristäder där invånarna generellt arbetar inom industrin eller inom offentlig sektor (Zubarevitj 2013: 75-78). Dessa städer lider av en brist på ekonomisk utveckling, med hög arbetslöshet och bristande köpkraft vilket lett till att dess invånare har en lägre levnadsstandard än de i den första gruppen. Den tredje gruppen utgör i sin tur Rysslands rurala områden och småstäder. Här bor ungefär en tredjedel av den ryska befolkningen, men antalet invånare minskar kontinuerligt på grund av ökad inflyttning till städer (Zubarevitj 2013: 78-79). De flesta invånare i den här gruppen försörjer sig som bönder medan de som inte har tillgång till land att bruka livnär sig på att plocka bär, svamp och nötter, eller genom att fiska. Befolkningen här är generellt lågutbildad och har den sämsta levnadsstandarden av alla sociokulturella grupper i Ryssland. Den sociala differentieringen är nödvändig för att upprätthålla makten över den ryska periferin, då den ryska arméns vapen och utrustning tillverkas i de gamla sovjetiska industristäderna, dess soldater hämtas från den stora befolkningen och dess militära innovationer efterforskas i de största ryska städerna (FOI 2016: 36; FOI 2007). Vidare genereras den ryska ekonomin genom den sociala differentieringen, vilken varit nödvändig för den fortsatta ryska kontrollen över periferin.

4.2.3 Legitimitet

Utifrån Linz (1964) första krav för vad som utgör auktoritärt styre, är det möjligt att konstatera att det råder begränsad politisk pluralism i Ryska federationen. Regeringspartiet, Enade Ryssland, har för närvarande ca 75% av mandaten i det

ryska underhuset och har haft ett starkt grepp om makten sedan dess skapande 2001 (Utrikespolitiska Institutet 2021). Till skillnad från den normala demokratiska processen, där politiska partier väljer sin ledare, skapades Enade Ryssland i syfte att mobilisera stöd för Vladimir Putin (Europaparlamentet 2014). Utöver Enade Ryssland finns enbart fyra andra partier representerade i duman, varav inget parti har mer än 10% av mandaten. Bristen på politisk pluralism kan förklaras med hjälp av den ryska konstitutionen, vilken ger presidenten omfattande maktprivilegier: till exempel kan presidenten tillsätta premiärministern eller upplösa parlamentet, medan parlamentet behöver två-tredjedelars majoritet för att kunna avsätta presidenten – något som i princip är omöjligt i praktiken (Europaparlamentet 2014). Tidigare har det även funnits krav på partier att ha åtminstone 500,000 medlemmar varav minst 500 medlemmar i hälften av Rysslands regioner, vilket effektivt exkluderar en stor del av de politiska partierna från den politiska arenan. Även om kravet försvann 2012 efter ett domslut av Europadomstolen, kan staten fortfarande förbjuda motstånd genom teknikaliteter så som dokumentationsfel och liknande (Europaparlamentet 2014).

Vidare legitimerar den ryska regimen sina beslut genom känslolagargument. Med andra ord så definieras den politiska riktningen inte av en ideologi (likt totalitära regimer) utan av en retorik av att “bekämpa det onda i samhället” (Linz 1964). I fallet Ryska federationen används retoriken främst i samband med kriget i Tjetjenien och Syrien. Angående Tjetjenien sade Putin i en intervju med rysk statlig radio att “vi ska ställa dem [tjetjenska terrorister] inför rätta eller fysiskt förgöra dem” i syfte att återställa fredligt liv och “bringa Tjetjenien under rysk lag och ordning” (Kreml 2001). Gällande den ryska kampen mot terrorism i Syrien likställer Putin syriska terrorister med nazister, vilket yttrar sig i hans tal till nationen 2015:

The international community should have learned from the past lessons. The historical parallels in this case [Syria] are undeniable. Unwillingness to join forces against Nazism in the 20th century cost us millions of lives in the bloodiest world war in human history (Kreml 2015).

Ett ytterligare exempel av Putins retorik av att bekämpa samhällets ondska är Putins tal till nationen 2018, då han beskriver USA som ett hot eftersom de “fortsatt strävar efter det ultimata unilaterala militärövertaget i syfte att diktera villkoren i varje geografisk sfär” (Kreml 2018). Lev Gudkov (2017), chef för Levadacentret, skriver i en artikel att den ryska politiska diskursen bygger på att man skapar en nationell identitet för ryssarna i syfte att känna gemenskap med varandra. Mycket av identitetsbyggandet grundar sig i att Putinregimen, med hjälp av statligt kontrollerad media, kan ena det ryska folket, ett gemensamt “vi”, mot en gemensam fiende (Gudkov 2017: 238). Med andra ord kan den ryska självbilden inte formuleras genom essenser; den kan enbart uttryckas genom dess oskiljaktiga koppling till “hinder” eller “blockeringar” för att aktualiseras i det vardagliga livet, som en oändlig kamp gentemot Rysslands fiender som är sammanfogad med en förklaring om varför den eftertraktade livssituationen är omöjlig att uppnå (Gudkov 2017: 239).

Även den politiska mobiliseringen i Ryska federationen är begränsad. Sedan 2006 har en mycket repressiv lagstiftning som inskränker föreningsfriheten samt anti-extremistlagstiftning från 2002 lett till att regimkritiker marginaliserats och tystats (Svenska utrikesdepartementet 2020). Under 2019 tillkom tre nya lagar som bidrar till att ytterligare kringskära yttrandefriheten: lagen om spridning av falska nyheter; lagen om spridning av information som uppvisar uppenbar respektlöshet mot samhället, staten och statliga organ; samt lagen om ett suveränt internet (Svenska utrikesdepartementet 2020). Mötesfriheten inskränks kontinuerligt, där rättsliga åtgärder mot arrangörer av och deltagare i fredliga demonstrationer som kritiserar makten förekommer i hög utsträckning (Svenska utrikesdepartementet 2020). Under sommaren 2019 utbröt omfattande fredliga protester i Moskva till följd av lokalvalen, varpå omkring 3000 personer greps med motiveringen att demonstrationerna hållits utan nödvändiga tillstånd (Svenska utrikesdepartementet 2020). Det senaste exemplet på inskränkande av mötesfriheten är under de demonstrationer som hölls i april 2021 till stöd för den ryske oppositionspolitikern Aleksej Navalnyj, då över 1600 personer greps (Dagens Nyheter 2021). Även politisk mobilisering på internet övervakas: år 2016 ratificerades *Jarovaja*-lagarna, vilka bland annat innebär att ryska myndigheter har rätt till innehållet i all elektronisk kommunikation. Sedan 2016 måste nätleverantörer installera utrustning som underlättar förbindelsen med den ryska säkerhetspolisen (Svenska utrikesdepartementet 2020).

Slutligen karaktäriseras Ryska federationen av en skiftande och vagt definierad verkställande makt, det vill säga att makten innehas av en person eller en liten grupp, vars makt är illa definierad och ofta förändras (Linz 1964). I Ryssland innehas den verkställande makten av presidenten och premiärministern, vilket introducerades i 1993 års konstitution (Artikel 11 RFK). President Putin har emellertid ändrat författningen gällande presidentens maximala mandatperiod. Enligt artikel 81 i den ryska konstitutionen kan presidenten enbart inneha ämbetet under två presidentperioder. Före 2020 innebar den här regeln två efter varandra följande mandatperioder, varpå en president kunde ställa upp för omval om han avstått från posten under en mandatperiod – vilket var vad Putin gjorde mellan 2008-2012 då Dmitrij Medvedev innehade presidentposten. År 2020 ändrades konstitutionen till att enbart tillåta två presidentperioder totalt, såvida det inte gäller den sittande presidenten och premiärministern (Vladimir Putin och Mikhail Mishutin), vilka kan sitta kvar i ytterligare två perioder utöver de perioder de redan innehaft sitt ämbete (Artikel 81 RFK). Genom den här grundlagsändringen kan Putin alltså fortsätta som president till 2036. Även faktumet att president Putin kan lämna över maktprivilegier till silovikerna visar på en elasticitet av den ryska verkställande makten.

De här exemplen visar på en fluktuans inom den verkställande makten i Ryssland som möjliggörs av vaga definitioner i konstitutionen, vilket stämmer överens med Juan Linz definition av auktoritärism. Således stämmer alla Linz kriterier för en auktoritär regim in på Ryska federationen och det är möjligt att dra slutsatsen att den ryska politiska legitimitet kan härledas ur auktoritärism snarare än polyarki. Ryska federationens interna struktur stämmer alltså överens med Doyles definition av vad som utgör en imperial metropol, eftersom den ryska

metropolen präglas av hög grad av centralisering, hög grad av social differentiering och legitimitet härledd ur auktoritet snarare än polyarki.

4.3 Periferi

För att en metropol ska anses utöva makt över periferin krävs att den metropola byråkratin har förlängts till de perifera samhällena. Sedan Putin genomförde lagändringarna 2006 som innebar att han själv tillsätter regionala ledare, har de flesta maktpositioner i de ryska republikerna och regionerna innehafts av siloviker (Halbach & Isajeva 2015: 9). Eftersom silovikerna utgörs av representanter för maktstrukturer såsom den ryska säkerhetspolisen och inrikesministeriet – personer som alla står Putin nära – skapas en så kallad vertikal maktstruktur, där varje person i kedjan rapporterar till personen som står över, hela vägen upp till Putin själv. Det förekommer emellertid vissa gradskillnader för hur vertikalt styret är. I Dagestan exempelvis, finns visst självbestämmande även om man lyder under ryska lagar. Jämfört med Tjetjenien är Dagestan förhållandevis liberalt, och det förekommer till och med viss tryckfrihet (Halbach & Isajeva 2015: 24). Däremot är Dagestan beroende av Moskvas pengar, då 83% av republikens ekonomi kom från regimens stödpaket år 2014, vilket innebär att regionen är knuten till Moskva ekonomiskt även om de inte präglas av omfattande vertikala maktstrukturer (Halbach & Isajeva 2015: 23). Tjetjenien, å andra sidan, har en mycket hög grad av rysk byråkratisering. Sedan 2007 har den auktoritära Ramzan Kadyrov varit president över Tjetjenien. Hans styre har präglats av en lojalitetspakt med president Putin, där Kadyrov effektivt agerat som Putins vasall och till och med beskrivit sig som Putins fotsoldat (Halbach 2018: 14). Även Ingusjien har präglats av en vertikal maktstruktur med siloviker i maktposition. Ett exempel på detta var Murat Zyazikov, Ingusjiens president mellan 2002 och 2008, som innan tillträdet var högt uppsatt i KGB och sedermera säkerhetspolisen (Halbach 2010: 26).

De ryska utbrytarrepublikerna utgör ett område med stor spridning av olika etniciteter, religioner, språk och kulturer. Bara i Dagestan utgörs befolkningen av ca tre dussin olika grupper, varav mindre än 3% utgörs av etniska ryssar (Halbach & Isajeva 2015: 12). Förvisso är dessa grupper separata, men de är ofta besläktade med varandra vilket gör Kaukasus till en särskild gemenskap. När Kreml 2010 delade upp Kaukasus i en nordlig och en sydlig del, hamnade republiken Adygien i det södra federala distriktet och separerades således från de närbesläktade grupperna karbadiner och circassier i grannrepublikerna (Halbach 2010: 26). Den här administrativa separationen har liknats av politiska kommentatorer som ett exempel på "söndra och härska"-strategi, vilken förekom frekvent under Sovjetunionen och ryska imperiet som ett sätt att behålla kontrollen över utbrytarrepubliker (Halbach 2010: 27).

Den ryska periferin är till följd av Kremels fasta grepp om både inrikes- och utrikespolitik ett tydligt exempel på ett formellt imperium – det rör sig med andra ord inte om någon informell makt, utan om formell makt. Enligt Doyle är den viktigaste faktorn för att ett samhälle ska hållas under imperiellt styre effektiviteten

av metropol byråkrati. Regimen säkrar därför kontrollen över utbrytarrepublikerna genom att införa siloviker som regionala ledare samt genom en “söndra och härska”-strategi som använts vid historiska imperiella ambitioner i Ryssland.

4.4 Nationell identitet

4.4.1 Gemensam historia

Eftersom Ryska federationens territorium är så stort och dess invånare utgörs av en mängd olika etniciteter och kulturer, har det historiskt sett inte funnits någon riktig “rysk” nationell identitet (Inozemtsev 2017: 83). Till följd av bristen på föreställd gemenskap har Putinadministrationen lagt mycket möda på att fabricera ett ryskt historiskt narrativ – som inte nödvändigtvis stämmer överens med verkligheten – i syfte att skapa landets första nationella identitet. Det här framgår framförallt utifrån de narrativ Putin och Medvedev använt sig av för att motivera policyer eller ingripande i väpnade konflikter, samt användandet av historiska symboler som knyter an till tidigare föreställda gemenskaper. Ryska federationen har till och med skapat en historisk lagstiftning, som tenderar att romantisera det ryska imperiet och uppmuntra invånare till att ordna sig efter en förenklad bild av historien (Kolesnikov 2017: 1). Användandet av gemensam historia har även en funktion i rysk utrikespolitik, där man använder sig av historiska gränser för att legitimera sin inblandning i väpnade konflikter. President Putin använde sig av det här narrativet under Krimkrisen 2014, då han beskrev Krimhalvön som en del av Ryssland, ett område med “ryska värderingar” och en del av rysk historia, som behövde “räddas tillbaka till Ryssland” (Kreml 2014). Utöver användningen av gemensam historia i politisk diskurs använder Putinadministrationen tidigare ryska statsbildningars symbolik för att bilda sin egen nationella identitet. Till exempel använder den ryska nationalsången delar av den gamla sovjetiska nationalsången; den ryska vapenskölden använder sig av Moskvarikets vapensköld i kombination med den byzantinska tvåhövdade örnen; och den nuvarande ryska flaggan användes för första gången på 1600-talet. Det tydligaste exemplet på användningen av det Anderson kallar “de ärvda föreställda samhällenas pompa och ståt” är faktumet att den ryska regeringen finns i den gamla tsaristiska huvudstaden Moskva, där man skapar policy i Kreml, det antika sätet för tsaristisk makt (Anderson 1983: 160).

Putinadministrationen har emellertid inte använt sig av den fabricerade ryska historien för att motivera sin makt över utbrytarrepublikerna. Tvärtom har man, i motsats till narrativet under Krimkrisen, under krigen i Tjetjenien i huvudsak legitimerat sitt motstånd till tjetjensk självständighet genom förmögenhetsförvaltning (Aron 2017: 77). Även om Putinadministrationen ansett Kaukasien tillhöra Ryska federationen, har man snarare *uppmärksammat* norra Kaukasus olika etniciteter, kulturer och egna historia. I sitt tal till nationen 2009

sade Medvedev att “norra Kaukasus historiskt har bebotts av folk av många etniciteter” och att det är viktigt att “skapa goda etniska relationer” (Kreml 2009).

Samtidigt arbetar regeringen med vad som i Ryssland kallas “patriotisk utbildning”. Under 2019 rapporterade nyhetsbyrån TASS att den ryska kulturministern Vladimir Medinskij beordrat museum att “vara uppmärksamma på förkroppsligandet av statliga prioriteringar i utställningar om de viktigaste händelserna i det moderna Rysslands historia” (RFE/RL 2019). Medinskij har spelat en viktig roll för byggandet av rysk gemensam historia. Han har tagit en ledande position under Kremls försök att glorifiera Rysslands imperiella och sovjetiska förflutna, vilket inkluderar att släta över de grymheter som tidigare statsbildningar varit ansvariga för i syfte att bemöta vad president Putin kallar “överdriven demonisering” för att “attackera” Sovjetunionen och Ryssland (RFE/RL 2019). Medinskij är även ansvarig för projektet “Historical Park Russia – My History” som innebär byggandet av 19 historiska temaparker där “alla besökare kommer känna solidaritet med händelserna från sitt Faderlands tusenåriga historia”, enligt projektets hemsida (RFE/RL 2019).

4.4.2 Gemensamt språk

Till följd av “russifieringen” av Ryssland under tidigare statsbildningar – en form av kulturell assimilering där icke-ryska samhällen ger upp sin egen kultur och språk i förmån för den ryska – är ryska idag det dominerande språket i Ryska federationen. Idag får 97% av ryska skolelever sin utbildning på ryska, även om Ryssland enbart har 80% etniskt ryska invånare (Borgojakova & Bowring 2020). På senare år har Kreml skapat diverse policyer som främjar användningen av ryska språket. 2018 antog duman ett förslag som gjorde all undervisning i språk utöver ryska frivilligt, vilket upphävde tidigare lagar av etniska autonomier och reducerade utbildning på minoritetsspråk till endast två timmar i veckan (Hauer 2018). I de grundlagsändringar som godkändes av parlamentet 2020 ingår att förankra ryskan som “språket hos den statsformande nationaliteten” och ryska folket som den etniska grupp som skapande nationen (Kramer 2020). Båda dessa policyer kan ses som moderna exempel på russifiering. De här lagarna är ett resultat av ett uttalande Putin gjorde 2017, då han sade att ingen ska tvingas till att studera ett språk som inte är det egna modersmålet, efter att etniska ryssar i Tatarstan klagat över att behöva lära sig tatar i skolan (RFE/RL 2018). Ett ytterligare exempel på den moderna russifieringen är faktumet att man i Mari El bytt ut vägskyltar som tidigare varit på både ryska och mari, mot skyltar enbart på ryska (RFE/RL 2018). Majoriteten av rysk media är på ryska, även lokala mediaföretag. Till exempel är massmedia i Tatarstan enbart på ryska och inte på tatar till följd av statlig censur (Rakhmatullin 2020).

4.4.3 Gemensam kultur och religion

Under tidigare ryska statsbildningar har russifieringsprocessen inkluderat ett spridande av kultur och religion. Under sovjettiden var det till exempel förbjudet att vara religiös och man förstörde många kyrkor, moskéer och synagogor (Tjepournaja 2003: 377). Under Putinadministrationen har ett aktivt spridande av kultur inte skett i någon större bemärkelse: sedan 1997 är kristendom, judendom, islam och buddhism erkända som de ryska traditionella religionerna och anses vara en del av Rysslands historiska arv (Bell 2003). Ledaren av den rysk-ortodoxa kyrkan, patriark Kirill, har som ett exempel på religiös tolerans tillåtit byggandet av moskéer i Tjetjenien (Vatsjagajev 2014).

Även om Putinadministrationen inte aktivt sprider rysk kultur till republikerna, talar man gärna om ryska traditionella värden. Den sociala konstruktion som utgör den moderna ryska patriotismen är baserad på en idé om den särskilda ryska nationalkaraktären, en figur vars huvuddrag är humanitär direktet, religiös tolerans, konciliarism och ordning, företräddet av kollektiva principer samt en särskild kärlek för rysk natur (Avdejeva, Gonsjarova, Maximova, Nojanzina, Omelsjenko & Surtajeva 2015: 365). I sitt tal till nationen 2013 talade president Putin om värdet av en nationell identitet:

We need schools that do more than just teach; teaching is very important – most important, in fact – but we also need schools to help our nation’s citizens form their identity, absorbing the nation’s values, history and traditions. We need open-minded individuals with a strong internalised knowledge of culture, capable of thinking creatively and independently (Kreml 2013).

Avdejeva m.fl. (2015: 365) förklarar paradoxen som omsluter det ryska skapandet av en nationell identitet. Å ena sidan tillåter inte den multinationella kompositionen av landet möjligheten att välja en patriotisk modell, baserad på den etniskt ryska identiteten som kan resultera i en lojalitetsförlust och ökad sannolikhet för separatiströrelser. Å andra sidan kan en uppdelning av olika patriotismer i olika etniska delar inte bidra till en gemensam samhällelig solidaritet och en generell nationell idé som delas av hela landets population. Det är på så vis möjligt att förklara varför den ryska metropolen har en ambivalent inställning till spridning av rysk nationell identitet. Enbart spridandet av ryska språket och den gemensamma ryska historien har belägg i rysk lag i form av begränsningar för användning av minoritetsspråk och genom patriotisk utbildning. Däremot sker ingen direkt spridning av rysk-ortodox kristendom och enbart viss rysk kultur i form av traditionella värden sprids till periferin.

5 Resultat och diskussion

Den här studien har åsyftat att undersöka huruvida Ryska federationen är att betrakta som ett imperium eller inte och på så vis urholka idén om den westfaliska världsordningen. Genom att skapa en egen imperietypologi inspirerad av Michael Doyles typologi samt Benedict Andersons definition av nationell identitet, har jag funnit att Ryska federationen till stor del passar in i mallen för vad som utgör imperium: Ryska federationen existerar dels inom ett uni-multipolärt internationellt system; den ryska metropolen är centraliserad, har hög grad av social differentiering och dess politiska legitimitet härleds ur auktoritet; och den ryska periferins inrikes- och utrikespolitik kontrolleras av metropolen. Det finns emellertid utrymme för tolkning gällande huruvida den ryska metropolen aktivt sprider nationell identitet till periferin: å ena sidan främjar staten det ryska språket och en gemensam historia, å andra sidan sker ingen aktiv spridning av rysk kultur och religion. Eftersom fallet Ryssland inte uppfyller alla krav för att den ryska metropolen ska anses sprida en rysk nationell identitet, anser jag att metropolen inte kan anses göra det. Enligt min mening är Ryska federationen därför att betrakta som ett imperium. Resultatet urholkar således idén om den westfaliska världsordningen, eftersom den säger att imperium inte kan existera i en post-westfalisk värld.

Utifrån resultatet är det möjligt att dra en huvudsaklig slutsats: Ryska federationen är ett imperium utifrån specifikt de här parametrarna. Det är fullt möjligt att det kan finnas alternativa förklaringsmetoder, oavsett hur noggrann jag varit med konstruktionen av min typologi. Om jag hade valt att definiera eller operationalisera mina begrepp på ett annat sätt finns en chans att mitt resultat blivit annorlunda, något som utgör en välkänd nackdel med idealtypsanalys som statsvetenskaplig metod. Om jag exempelvis valt att definiera periferi som samhällen som inte befinner sig under rysk jurisdiktion hade jag sett till andra entiteter än de jag studerade i den här undersökningen. Å andra sidan är den här uppsatsen en typ av pilotstudie, där undersökningen måste genomföras flertalet gånger på olika fall eller reproduceras av en annan forskare. Mitt förslag till vidare forskning är därför att typologin prövas på flera fall och finslipas ytterligare, eftersom det inte är möjligt att dra några slutsatser om typologins förklaringskraft i det här skedet.

Däremot anser jag att kombinationen av Doyles typologi och Andersons definition av nationell identitet har stärkt imperietypologin. Tack vare undersökningen av den ryska periferins spridning av föreställda gemenskaper till periferin har jag kunnat visa på en ytterligare dimension av metropolens relation till periferin utöver de som redan existerar i Doyles teori. På så vis saknar min typologi

inte längre den konstruktivistiska ansatsen som så länge varit etablerad i allmän imperieforskning.

Sammanfattningsvis har jag genom min undersökning skapat en mer användbar imperietypologi än vad som tidigare funnits med hjälp av Anderson, men som fortfarande är lika väl avrundad som Doyles typologi. Även om det ännu inte är möjligt att dra några större slutsatser om idén om den westfaliska världsordningens existens eller inte till följd av att imperietypologin måste prövas ytterligare, anser jag att idén om det post-westfaliska internationella systemets karaktär har försvagats.

6 Referenser

6.1 Primärkällor

- Kreml, 2001. *Interview for the National Public Radio*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/21402> Hämtdatum: 12-05-2021.
- Kreml, 2005. *Annual Address to the Federal Assembly of the Russian Federation*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/22931> Hämtdatum: 08-05-2021.
- Kreml, 2009. *Presidential Address to the Federal Assembly of the Russian Federation*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/messages/5979> Hämtdatum: 24-04-2021.
- Kreml, 2013. *Presidential Address to the Federal Assembly*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/messages/19825> Hämtdatum: 24-04-2021.
- Kreml, 2014. *Address by the President of the Russian Federation*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/20603> Hämtdatum: 03-04-2021.
- Kreml, 2018. *Presidential Address to the Federal Assembly*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/messages/56957> Hämtdatum: 01-05-2021.
- RFK = Ryska federatoinens konstitution, 1993. *Artikel 11*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.constitution.ru/en/10003000-02.htm> Hämtdatum: 18-05-2021.
- RFK = Ryska federationens konstitution, 2020. *Artikel 81*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.constitution.ru/en/10003000-05.htm> Hämtdatum: 18-05-2021.

6.2 Sekundärkällor

- Adriansyah, Yasmi, 2011. "Questioning Indonesia's place in the world". *Asia Times*. Nyhetsartikel. 20-09-2011.
- Amerikanska utrikesdepartementet, 2010. *Russia*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/160474.pdf>
- Anderson, Benedict, 1983. *Imagined Communities*. London, Storbritannien: Verso Books.
- Aron, Leon, 2017. "Putinism after Crimea", *Journal of Democracy*, vol. 28, no. 4, s. 76-79.
- Avdejeva, Galina & Natalia Gonsjarova, Svetlana Maximova, Oksana Nojanzina, Daria Omelsjenko, Olga Surtajeva, 2015. "Patriotic education and civic culture of youth in Russia: sociological perspective" i *Procedia – Social and Behavioural Sciences*, vol. 190, s. 364-371.
- Badersten, Björn, 2013. *Normativ metod: att studera det önskvärda*. 1:a uppl. Lund, Sverige: Studentlitteratur.
- Bell, Imogen, 2003. *Eastern Europe, Russia and Central Asia 2003*. New York, Förenta Staterna: Routledge.
- Bergström, Göran & Boréus, Kristina, 2005. "Innehållsanalys" i Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 43-88.
- Britannica, 2021. "Beslan School Attack". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.britannica.com/event/Beslan-school-attack> Hämtdatum: 18-05-2021.
- Borgojakova, Tamara & Bill Bowring, 2020. "Language Policy and Education in Russia" i *Language Policy and Political Issues in Education*, s. 1-17. [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.researchgate.net/publication/318138767_Language_Policy_and_Education_in_Russia Hämtdatum: 13-05-2021.
- Coggins, Richard, 2009. "Westphalian state system" i McLean, Iain & Alistair McMillan (reds.) 2009. *The Concise Oxford Dictionary of Politics*. 3:e uppl., Oxford, England: Oxford University Press.
- Cornell University Press, 2021 = Cornell University Press hemsida. Empires by Michael Doyle. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cornellpress.cornell.edu/book/9780801493348/empires/#bookTabs=1> Hämtdatum: 13-04-2021.
- Dagens Nyheter, 2021. "Stora protester för Navalnyj: 'Släpp honom fri'". Nyhetsartikel. 2021-04-22. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.dn.se/varlden/tusentals-i-protesterar-for-navalnyj-hundratals-gripna/> Hämtdatum: 14-05-2021.
- Doyle, Michael, 1986. *Empires*. 1:a uppl. Ithaca, Förenta Staterna: Cornell University Press.
- DMDC = Defense Manpower Center. Hemsida. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://dwp.dmdc.osd.mil/dwp/app/dod-data-reports/data-requests> Hämtdatum: 14-05-2021.
- Europaparlamentet, 2014. *Russia: political parties in a 'managed democracy'*. [Elektronisk] Tillgänglig:

- [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2014/545703/EPRS_ATA\(2014\)545703_REV1_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2014/545703/EPRS_ATA(2014)545703_REV1_EN.pdf) Hämtdatum: 30-04-2021.
- Europaparlamentet, 2017. *Europaparlamentets resolution av den 5 oktober 2017 om fallen med de krimtatariska ledarna Achtem Tjigoz och Ilmi Umerov samt journalisten Mykola Semena (2017/2869(RSP))*. [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2017-0382_SV.pdf Hämtdatum: 30-04-2021.
- Fish, M. Steven, 2017 “What is Putinism?” *Journal of Democracy*, vol. 28, no. 4, s. 61-75.
- FOI = Totalförsvarets Forskningsinstitut, 2007. *Russian Power Structures – Present and Future Roles in Russian Politics*. FOI, Stockholm: FOI press.
- FOI = Totalförsvarets Forskningsinstitut, 2016. *Russian Military Capability in a Ten-Year Perspective – 2016*. FOI, Stockholm: FOI press.
- Gainutdinov, Damir, 2017. *Уголовный кодекс на страже территориальной целостности*. Nyhetsartikel. 03-03-2017 [Elektronisk] Tillgänglig: <http://afterempire.info/2017/03/03/280/> Hämtdatum: 06-05-2021.
- Gaskarth, Jamie, 2015. *Rising Powers, Global Governance and Global Ethics*. Ithaca, New York: Routledge.
- Goble, Paul, 2017. “Hyper-Centralisation of Russia Threatens Its Development and Survival” i *Eurasia Daily Monitor*, vol. 14, no. 133. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://jamestown.org/program/hyper-centralization-russia-threatens-development-survival/> Hämtdatum: 02-05-2021.
- Gudkov, Lev 2011 “The Nature of ‘Putinism’” i *Russian Politics and Law*, vol. 49, no. 2, s. 7–33.
- Gudkov, Lev, 2017. “Structure and Functions of Russian Anti-Americanism: Mobilization Phase, 2012–2015” i *Sociological Research*, vol. 56, no. 4, s. 235-286.
- Halbach, Uwe, 2010. “Russia’s Internal Abroad” i *SWP Research Paper*. Berlin, Tyskland: SWP Print.
- Halbach, Uwe, 2018. “Chechnya’s Status within the Russian Federation Ramzan Kadyrov’s Private State and Vladimir Putin’s Federal ‘Power Vertical’” i *SWP Research Paper*. Berlin, Tyskland: SWP Print.
- Halbach, Uwe & Manarsha Isajeva 2015. “Dagestan: Russia’s Most Troublesome Republic” i *SWP Research Paper*. Berlin, Tyskland: SWP Print.
- Hall, Martin, 2014, “Realism” i Gustavsson, Jakob & Jonas Tallberg (red.), 2014. *Internationella Relationer*. Lund: Studentlitteratur, s. 53-66.
- Hauer, Neil, 2018. “Putin’s Plan to Russify the Caucasus”. *Foreign Affairs*. Nyhetsartikel. 01-08-2018. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2018-08-01/putins-plan-russify-caucasus> Hämtdatum: 13-05-2021.
- Hosking, Geoffrey, 1997. *Ryssland: Folk och Imperium 1552-1917*. Lund, Sverige: Historiska Media.
- Human Rights Watch, 1996. “Russia/ the Ingush-Ossetian Conflict in the Prigorodnyi region”. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.hrw.org/reports/1996/Russia.htm> Hämtdatum: 14-04-2021.

- Huntington, Samuel, 1998. *American Enterprise Institute 1997-1998 Bradley Lecture*. Föreläsning, Amerikas Förenta Stater. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.aei.org/articles/a-uni-multipolar-world/> Hämtdatum: 05-05-2021.
- Inozemtsev, Vladislav 2017. "Why Putinism Arose" *Journal of Democracy*, vol. 28, no. 4, s. 80-85.
- King, Charles, 2008. *The Ghost of Freedom: a history of the Caucasus*. Oxford, England; New York City, Amerikas Förenta Stater: Oxford University Press.
- Kramer, Andrew, 2020. "Putin proposes constitutional ban on gay marriage". *Santa Fe New Mexican*. Nyhetsartikel 04-03-2020. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.pressreader.com/usa/santa-fe-new-mexican/20200304/282389811530290> Hämtdatum: 14-05-2021.
- Kolesnikov, Andrej, 2017. *A Past That Divides: Russia's New Official History*. Carnegie Moscow Center: Washington D.C, Amerikas Förenta Stater.
- Lemke, Douglas, 2004. "Great Powers in the Post-Cold War World: A Power Transition Perspective", i Fortmann, Michel & T.V. Paul, James J. Wirtz (reds.) *Balance of Power*. Kalifornien, Amerikas Förenta Stater: Stanford University Press.
- Linz, Juan, 1964. "An Authoritarian Regime: Spain" i Allardt, Erik & Yrjö Littunen 1964 (reds.) *Cleavages, Ideologies and Party Systems*, s. 291-341. Helsingfors, Finland: The Academic Bookstore.
- McFaul, Michael, 2020. "Putin, Putinism, and the Domestic Determinants of Russian Foreign Policy" i *International Security*, vol. 45, no. 2, s. 95-139.
- Münkler, Herfried, 2006. *Imperier: Världsherraväldets logik från Romarriket till Förenta Staterna*. Göteborg, Sverige: Bokförlaget Daidalos AB.
- Nationalencyklopedin 1, 2021. "Tjetjenienkrigen". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/tjetjenienkrigen> Hämtdatum: 17-05-2021.
- Nationalencyklopedin 2, 2021. "Dagestan". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/dagestan> Hämtdatum: 17-05-2021.
- Nationalencyklopedin 3, 2021. "Stormakt". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/stormakt> Hämtdatum: 19-04-2021.
- Nationalencyklopedin 4, 2021. "Centralisering". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/centralisering> Hämtdatum: 21-04-2021.
- Nationalencyklopedin 5, 2021. "Differentiering". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/differentiering> Hämtdatum: 21-04-2021.
- Nationalencyklopedin 6, 2021. "Legitimitet". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/legitimitet> Hämtdatum: 19-04-2021.
- RFE/RL = Radio Free Europe RadioLiberty, 2018. "A Common Language: Russia's 'Ethnic' Republics See Language Bill As Existential Threat". Nyhetsartikel, 20-06-2018. [Elektronisk] Tillgänglig:

- <https://www.rferl.org/a/russia-language-bill-ethnic-republics-existential-threat/29306974.html> Hämtdatum: 14-05-2021.
- RFE/RL = Radio Free Europe RadioLiberty, 2019. "Russian Museums Alarmed By Order For 'Patriotic Education'". Nyhetsartikel, 23-03-2019. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.rferl.org/a/russian-museums-medinsky-patriotic-education-alarmed/29838273.html> Hämtdatum: 14-05-2021.
- Rakhmatullin, Timur, 2020. "“Tatar mass media does not live up to their high rank”: why local ethnic press lagging behind?" *Realnoe Vremya*. Nyhetsartikel, 16-12-2020. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://realnoevremya.com/articles/5060-tatar-mass-media-does-not-live-up-to-their-high-rank> Hämtdatum: 14-05-2021.
- Schulmeister, Stephan, 2000. "Globalization without Global Money: The Double Role of the Dollar as National Currency and World Currency" in *Journal of Post Keynesian Economics.*, vol. 22, no. 3, pp. 365–395.
- Shtepa, Vadim, 2017. "The Devolution of Russian Federalism" Nyhetsartikel, 04-04-2017. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://jamestown.org/devolution-russian-federalism/> Hämtdatum: 09-05-2021.
- SIPRI = Stockholm International Peace Research Institute, 2012. *Trends in world military expenditure.* [Elektronisk] Tillgänglig: https://web.archive.org/web/20130415232842/http://books.sipri.org/product_info?c_product_id=458 Hämtdatum: 07-05-2021.
- Statista, 2021, "The biggest armies in the world ranked by active military personnel in 2021". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.statista.com/statistics/264443/the-worlds-largest-armies-based-on-active-force-level/> Hämtdatum: 14-05-2021.
- Sveriges utrikesdepartement, 2020. *Ryssland – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019.* [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/4af439/contentassets/e6f76483418f46dc956f06f0b804b1d1/ryssland---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2020.pdf> Hämtdatum: 10-05-2021.
- Teorell, Jan & Torsten Svensson, 2007. *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod.* 1:a uppl. Stockholm, Sverige: Liber.
- Tjepournaja, Olga, 2003. "The Hidden Sphere of religious searches in the Soviet Union: independent religious communities in Leningrad from the 1960s to the 1970s" i *Sociology of Religion*, vol. 64, no. 3, s. 377-389.
- Utrikespolitiska Institutet 1, 2021. "USA". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/nordamerika/usa/> Hämtdatum: 18-05-2021.
- Utrikespolitiska Institutet 2, 2021. "Ryssland". [Elektronisk] <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ryssland/> Hämtdatum: 18-05-2021.
- Vatsjagajev, Mairbek, 2014. "Russian Orthodox Church Becomes Kremlin Tool for Retaining Control Over North Caucasus Muslims" i *Eurasia Daily Monitor*, vol. 11, no. 44. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://jamestown.org/program/russian-orthodox-church-becomes-kremlin->

[tool-for-retaining-control-over-north-caucasus-muslims-2/](#) Hämtdatum: 18-05-2021.

Winder, Simon, 2011. "Germany: the reluctant superpower". *The Telegraph*. Nyhetsartikel, 19-11-2011. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/germany/8898945/Germany-The-reluctant-superpower.html> Hämtdatum: 07-05-2021.

Zubarevitj, Natalija, 2013. "Four Russias: Human Potential and Social Differentiation of Russian Regions and Cities" i Lipman, Maria & Nikolaj Petrov, 2013. *Russia 2025: Scenarios for the Russian Future*, s. 67-85. New York, Amerikas Förenta Stater: Palgrave Macmillan.